

Informačné interakcie 2016: prehľad príspevkov a zhodnotenie podujatia

V poradí už štvrtý ročník konferencie s medzinárodnou účasťou a doktorandského metodologického semináru Informačné interakcie, organizovaných Katedrou knižničnej a informačnej vedy Filozofickej fakulty UK v Bratislave, sa konal v dňoch 26. a 27. októbra 2016 v priestoroch Univerzitnej knižnice v Bratislave.

Hoci počtom odprezentovaných príspevkov sa vyrovnal predošlému ročníku, predsa len určitý nárast v dvoch aspektoch nastal. Podujatie bolo po dvoch rokoch opäť dvojdňové a vzrástol aj počet zastúpených krajín, rady sa tento rok rozšírili o Veľkú Britániu. Rovnako pestrou bola aj paleta príspevkov, tohtoročnými nosnými témami sa stali digitálna veda, informačná etika a informačná gramotnosť.

Prvý deň podujatia patrilo metodologickému semináru. Svoje najnovšie zistenia na ňom prezentovali predovšetkým interní i externí doktorandi Katedry knižničnej a informačnej vedy FIF UK v Bratislave (ďalej len KKIV), nechýbali však ani zástupcovia iných inštitúcií, dokonca aj zahraničných.

V predpoludňajšom bloku, ktorý otvorila krátkym príhovorom odborná garantka podujatia, prof. Jela Steinerová, dominovali témy informačnej a mediálnej gramotnosti, správania a etiky štyroch interných doktorandov KKIV. Ako prvá v ňom vystúpila Katarína Haluzová, ktorá vo svojom príspevku *Social media models* predstavila možnosti rôznorodého modelovania dopadov sociálnych médií na informačno-komunikačné správanie ich používateľov. Po ňom Lenka Duchoňová príspevkom *Media-information behaviour under the influence of multitasking* predstavila okruh problémov spôsobených mediálnym multitaskingom so zameraním sa na kategóriu stredoškolských študentov.

Pozornosť publika od témy mediálnej gramotnosti ku gramotnosti informačnej posunul Jakub Fázik príspevkom *Information literacy models*, v ktorom predstavil metodologické kontexty vybraných modelov informačnej gramotnosti. Napokon Františka Tomoriová v príspevku *Information ethic in the context of information literacy* hľadala možnosti prienikov informačnej gramotnosti a informačnej etiky. Prvý prednáškový blok uzavrel Ladislav Svršek zo spoločnosti Albertina Icome Bratislava príspevkom *Nadstavbové nástroje e-zdrojov pre podporu vedy*, ktorým opätovne zmenil pozornosť publika z témy informačnej gramotnosti a etiky na ďalšiu ťažiskovú oblasť – digitálnu veda – a celkovo preorientoval pozornosť od príspevkov zameraných na človeka k príspevkom venujúcim sa elektronickým informačným zdrojom, databázam, systémom a službám. V príspevku prezentoval prehľad základných nástrojov a produktov zmienenej spoločnosti podporujúcich veda v digitálnom prostredí.

Digitálne prostredie dominovalo aj v popoludňajšom bloku prednášok, ktorý začal Martin Vaško z Fakulty informatiky a informačných technológií STU príspevkom *Budovanie databázy konferencií*. Prezentoval v ňom možnosti automatizovaného zberu

dát o vedeckých konferenciách z renomovaných citačných indexov. Po ňom Anna Janíková zo Slezské Univerzity v Opavě v príspevku *Possibilities of data mining of user interaction data out of system Clavius* predostrela a konkrétnymi príkladmi ilustrovala možnosti knižníc pracujúcich v systéme Clavius dolovania dát pre potreby skvalitňovania služieb používateľom. Treťou v poradí bola interná doktorandka KKIV Michaela Kmeťová s príspevkom *Long-term preservation of digital objects in institutional repositories*, v ktorom porovnávala politiky dlhodobého archivovania digitálnych dokumentov vybraných repositárov.

Ostatné dva príspevky tohto bloku patrili dvom externým doktorandom KKIV. Henrieta Gábrišová z Univerzitnej knižnice v Bratislave v príspevku *Správa inštitucionálneho repozitára vedeckej knižnice – prekážky a výzvy* predostrela aktuálne potreby a nároky knižníc a pamäťových inštitúcií pri budovaní a správe inštitucionálnych repozitárov. Napokon Michal Sliacky z Centra VTI SR skĺbil tému digitálneho prostredia vedy a informačného správania človeka príspevkom *Information behaviour of scientists in digital social sciences and humanities*, v ktorom predostrel svoj plán a možnosti výskumu informačného správania vedcov v digitálnych spoločenských a humanitných vedách.

Po krátkej prestávke nasledovali ešte dva príspevky z Maďarska. Szabolcs Dancs z maďarskej Národnej Széchényiho knižnice v Budapešti (National Széchényi Library of Hungary) a prezident Maďarského národného výboru pre knižničnú štandardizáciu v príspevku *The „Transition bibliographique“ program: the French recipe for adopting RDA* prezentoval možnosti implementácie štandardu RDA do katalogizačnej politiky knižníc v Maďarsku a predstavil situáciu vo Francúzsku ako vzorový príklad v tomto smere. Prvý deň prednášok uzavrel Márton Németh, doktorand Univerzity v Deberíne (Debrecen University), príspevkom *Widening the limits of cognitive reception with online digital library graph databases on the semantic web*. Objektom záujmu sa stali digitálne knižnice v prostredí sémantického webu a načrtnol pre túto oblasť nové možnosti kognitívnych výskumov v informačnej vede.

Druhý deň podujatia patrilo už hlavnej konferencii s významnou medzinárodnou účasťou. Program otvorila generálna riaditeľka UKB Silvia Stasselová a po nej sa hosťom krátko prihovorila aj prof. Jela Steinerová z KKIV. Ako prvá vystúpila prof. Elaine Toms zo Sheffield University Business School vo Veľkej Británii s príspevkom *Experiencing Digital Information Spaces*. Profesorka Tomsová sa v ňom zamýšľala, čo všetko vplýva na používateľskú skúsenosť (user experience) v prostredí smart digitálnych technológií a ako sa musia digitálne knižnice popasovať s touto výzvou tak, aby výsledná používateľská skúsenosť bola esteticky a funkčne vyvážená, ako aj nad možnosťami jej holistického hodnotenia. Predstavila model HCI navrhnutý prof. Garym Marchioninim a uviedla aj príklady návrhov modelov HCI svojimi doktorandmi. V poradí druhý bol príspevok *Revisiting the paradoxical nature of information* profesora Horatiu Dragomirescu z rumunskej Bucharest University of Economic Studies. Predavoval v ňom pohľady na informáciu z rôznych uhlov, obzvlášť sa zamerával na jej ekonomické aspekty a poukázal na niektoré jej zvláštnosti a paradoxy. Predpoludňajší blok ukončila prof. Jela Steinerová príspevkom *Information behaviour of researchers: context of digital scholarship*, v ktorom predstavila metodologický kontext a východiská aktuálneho výskumu realizovanom na KKIV (VEGA 1/0066/15 Modelovanie informačného prostredia digitálnej vedy) a prezentovala aj a niektoré čiastkové výsledky výskumu.

Séria popoludňajších prednášok sa niesla opäť v duchu gramotností. Otvorila ju Jutit Béres z University of Pécs príspevkom *Methodological problems, research and pilot initiatives at the information & media literacy specialization of the University of Pécs*. Informovala v ňom o možnosti špecializácie na oblasť informačnej a mediálnej gramotnosti, ktorú v rámci odboru informačných štúdií ponúka študentom jej domovská univerzita a podelila sa s doterajšími skúsenosťami v rámci tejto špecializácie. Pavla Kovářová z Masarykovej univerzity v Brně zas porozprávala v príspevku *Education of primary school pupils about information security* o koncepcii informačného vzdelávania žiakov prvého stupňa základných škôl v Českej republike v oblasti bezpečnosti práce v digitálnom prostredí internetu a predstavila i konkrétne skúsenosti s pilotným testovaním v praxi. Pri téme gramotností detí ostala aj Martina Porubčinová zo Slovenskej akadémie vied s príspevkom *Digital habitus of children and parents in Slovakia*, v ktorom predstavila výsledky empirického výskumu realizovaného v rámci výskumného projektu t VEGA 2/0010/14 (Institutional and technological changes in the context of European challenges) mapujúceho vybrané aspekty digitálnej gramotností detí a ich rodičov na Slovensku.

Originálnosť a rôznorodosť jednotlivých príspevkov potvrdila obsahové bohatstvo a interdisciplinárnosť knižničnej a informačnej vedy, na čo napokon poukázal vo svojom príspevku *From theory to metatheory and metascience: about reality and syndrome of the queen of sciences* aj Michal Lorenz z Masarykovej Univerzity v Brně – informačnú vedu poňal ako metavednú disciplínu a nazval ju kráľovnou vied. Po prednáškovú časť sa program druhého dňa uzavrel panelovou diskusiou o ťažiskových témach tohtoročnej konferencie i o ďalších odprednášaných príspevkoch, ktorú viedla prof. Jela Steinerová; diskutujúcimi boli prof. Elaine Toms, prof. Horatiu Dragomirescu a Dr. Michal Lorenz.

Súbor abstraktov z podujatia je publikovaný na stránke Katedry knižničnej a informačnej vedy FiF UK v Bratislave. Viacerí autori prisľúbili aj zaslanie plných textov svojich prednášok, ktoré budú uverejnené v pripravovanom zborníku *Knižničná a informačná veda XVII*. Článok je publikovaný v rámci výskumnej úlohy **VEGA 1/0066/15** Modelovanie informačného prostredia digitálnej vedy.

Information interactions 2016: digital scholarship, information ethics and information literacy [online]. Zostavili Jela STEINEROVÁ a Katarína BUZOVÁ. Bratislava: [Univerzita Komenského v Bratislave], 2016 [cit. 2016-12-07]. Súbor abstraktov. Dostupné na: https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kkiv/Rozne/Abstracts_information_interactions_2016.pdf

Mgr. Jakub Fázik

jakub.fazik@uniba.sk

(Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta, Katedra knižničnej a informačnej vedy)